

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 24. října 2006 (25.10)
(OR. en)**

**14349/06
ADD 3**

**ENER 247
ENV 563
TRANS 273
ECOFIN 356
RELEX 708
RECH 271**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel: Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel,
za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí: 20. října 2006
Příjemce: Javier SOLANA, generální tajemník, vysoký představitel
Předmět: Pracovní Dokument Útvarů Komise
Sdělení Komise
Akční plán pro energetickou účinnost: využití potenciálu
Shrnutí zprávy o posouzení dopadu

Delegace naleznou v příloze dokument Komise SEK(2006)1175.

Příloha: SEK(2006)1175

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 19.10.2006
SEK(2006)1175

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

Doprovodný dokument ke

SDĚLENÍ KOMISE

Akční plán pro energetickou účinnost: využití potenciálu

Shrnutí zprávy o posouzení dopadu

{KOM(2006)545 v konečném znění}

{SEK(2006)1173}

{SEK(2006)1174}

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

Shrnutí zprávy o posouzení dopadu k akčnímu plánu pro energetickou účinnost 2006

Mezi přínosy zvýšení energetické účinnosti Evropské unie patří konkurenceschopnější ekonomika EU, lepší zabezpečení dodávek, snížení škodlivých emisí a možnost hospodárného splnění Kjótských závazků¹ ze strany EU. Pokud EU přistoupí k energetické účinnosti se vši vážností, může se výrazně posunout na cestě k cíli, jímž je energeticky udržitelná budoucnost.

Dosažení 20% úspor energie do roku 2020 by představovalo úsporu okolo 390 milionů tun ropného ekvivalentu (dále jen „Mtoe“). K uskutečnění takového cíle je nutné každoroční zvýšení energetické účinnosti o 3,3 %. Přijetí a provádění opatření stanovených v akčním plánu významně přispívá k tomu, aby se k předpokládanému ročnímu zlepšení o 1,8% podle základního scénáře², který Komise používá k ročním odhadům budoucího vývoje v oblasti energií, přidalo dalších nezbytných 1,5 % ročního zlepšení.

Využití 20% potenciálu úspor s sebou nese potřebu výrazných investic. Nicméně v akčním plánu jsou předložena pouze opatření s vysokou efektivitou nákladů. Navíc mnoho z těchto investic vytváří vyšší přidanou hodnotu pro hospodářství EU z hlediska výroby EU, energetiky, dopravy, odvětví služeb (inovace, výzkum a vývoj) a pracovních příležitostí než tradičnější investice v energetice směřující do oblastí dodávek. Investovat do opatření energetické účinnosti je z finančního hlediska bezpečné a v budoucnu nepovede ke zklamání.

Posouzení dopadu stejně tak ukazuje, že potenciál splňující požadavek efektivity nákladů je pravděpodobně větší, protože současné ceny ropy, které jsou vyšší, než se předpokládalo, přetrvávají alespoň do nejbližší budoucnosti. Uznávání energetičtí odborníci³ se shodují na tom, že zvýšení energetické účinnosti je nejehospodárnějším a nejrychlejším způsobem, jak se může celosvětové společenství vydat na cestu k energeticky udržitelné budoucnosti⁴.

¹ Závazky podle Kjótského protokolu, který EU podepsala, sestávají ze snížení emisí CO₂ o 8 % do roku 2012 ve srovnání s emisemi z roku 1990.

² Pro účely energetických prognóz, které pravidelně zveřejňuje Komise, byl vyvinut modelovací nástroj PRIMES. Jak studie konzultantů pro toto posouzení dopadu, tak zelená kniha o energetické účinnosti pracují s toutéž verzí PRIMES. Podrobnosti nové verze PRIMES nebyly k dispozici. Nová verze PRIMES předpokládá vyšší úspory vyvolané politikami i vyšší autonomní zlepšení a tento odstavec a akční plán jako takový z něj vycházejí.

³ Např. PRIMES, Mezinárodní agentura pro energii, Mezivládní skupina pro problematiku klimatických změn, Fórum pro modelování v energetice.

⁴ Závěry schůzky G8 meeting v Petrohradu ze dne 16. července rovněž uvádějí: „Uspořit energii znamená totéž, jako ji vyrobit, a je to často ta mnohem méně finančně náročná a ekologicky odpovědnější možnost, jak se vyrovnat s rostoucí poptávkou po energii..., a tudíž posiluje zabezpečení energie v celosvětovém měřítku.“ Závěry dále zmiňují opatření, jež se mají uskutečnit v několika oblastech, na které rovněž upozorňuje proces posouzení dopadu (přísné normy pro spotřebiče a pneumatiky, přijetí daňových a finančních opatření, iniciativy

Je tudíž potřeba další úsilí k mobilizaci všech činitelů, aby bylo uskutečněno další roční zvýšení energetické účinnosti o 1,5 %, vyvolané kombinací politik. Akční plán Komise pro energetickou účinnost přichází s opatřeními, které se mají provést nebo zahájit v období 2007–2012. Pro úplné splnění cíle 20 % do roku 2020 budou potřeba další opatření.

Posouzení dopadu uvádí údaje, na jejichž základě lze kvantifikovat účinky navrhovaných opatření. Bez ohledu na to je nutné poznamenat, že kvantitativní odhady jsou do určité míry nejisté v důsledku toho, že zvýšení energetické účinnosti je tak širokým tématem a zahrnuje politiky a subjekty s rozhodovací pravomocí na všech úrovních⁵.

Ročně by do roku 2012 podle odhadů pro hospodářství EU dosáhly peněžní úspory přibližně 50 miliard EUR; do roku 2020 by se výrazně zvýšily – na více než 100 miliard EUR⁶. Odhad těchto úspor dosahuje 150 miliard EUR ročně do roku 2020 za předpokladu, že se vychází z ceny 70 USD ropy za barel. Tyto úspory by bylo převážně nutné znovu investovat do evropského hospodářství.

Úspory v emisích sloučenin uhlíku se za předpokladu plného dosažení 20% úspor přibližně odhadují na 780 milionů tun CO₂.

Přínosy v oblasti zabezpečení dodávek se přímo odvíjejí od úspor Mtoe pro EU jako celek⁷. Nelze je tudíž extrapolovat tak, že by znamenaly tytéž přínosy pro jednotlivé členské státy, protože ve skladbě paliv a rámcích politik panují rozdíly.

Dopady jednotlivých opatření, které navrhuje akční plán, se značně liší vzhledem k volbě klíčových ukazatelů, jako jsou úspory v Mtoe, efektivita nákladů, dopad na konkurenceschopnost a administrativní náklady. V rámci posouzení dopadu se odhadovalo možné překrývání opatření, odhad posilových účinků správné kombinace opatření politik u různých opatření naproti tomu podrobně prováděn nebyl.

Kapitola 4 zprávy o posouzení dopadu se věnuje alternativám politik, jež sahají od různých forem dobrovolných dohod, iniciativy veřejného sektoru, tržních nástrojů, regulativních opatření na úrovni EU nebo vnitrostátní či regionální úrovni a na úrovni místní a možností financování až po informace a činnosti v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Alternativa spočívající v tom, že vedle zlepšení, s nímž počítá základ, již nedojde k dalším opatřením, byla opuštěna, protože by nevedla k dalším úsporám energie s následnými přínosy. Opatření, která byla určena pro další analýzu, se do jisté míry doplňují. Je jasné, že pro akční plán s tak širokým záběrem neexistuje jediná alternativa, která by mohla být zvolena jako nejlepší. EU se nemůže spoléhat pouze na svá regulativní opatření, protože cílem je mobilizace všech činitelů. Nemůže se ani spoléhat na čistě dobrovolné dohody, jelikož dosahovaly výsledků nesoustavně. Téměř v případě všech opatření je zapotřebí kombinace alternativ politiky. Důležitou

na vnitrostátní úrovni a zvyšování povědomí veřejnosti a práce s mezinárodními finančními institucemi na zvětšení rozsahu opatření).

⁵ Za subjekty s rozhodovací pravomocí se v rámci této zprávy považují všichni uživatelé energie (od průmyslu, orgánů na všech úrovních až po děti), kteří mohou změnit chování ve vztahu k energiím, a tudíž změnit způsoby jejich využití v EU jako celku.

⁶ Referenční hodnota je 48 USD za barel bez daně.

⁷ Zde se nerozlišuje mezi členskými státy vyvážejícími nebo dovážejícími fosilní paliva.

doplňkovou politikou jsou pobídky, ať už jsou finanční, nebo mají spíše podobu zvyšování povědomí či vzájemného předávání osvědčených postupů. Tento přístup sloužil jako vodítko pro další analýzu alternativ.

S ohledem na pokyny pro posuzování dopadů⁸ vycházelo toto posouzení dopadu z rozsáhlé analýzy. Meziúvarová řídicí skupina zřízená pro účely tohoto posouzení dopadu rozhodla o tom, že bude provedeno posouzení na základě více kritérií, a to 24 nevážených kritérií k posouzení 54 opatření stanovených v první fázi postupu.

Byl přijat poměrně jednoduchý systém 7 bodů hodnocení, od velmi příznivého dopadu (+3) po velmi nepříznivý (-3). Každou přijatou alternativu doprovází referenční materiál. Připojen je také odhad úspor Mtoe pro každé opatření.

Ve druhé fázi postupu posouzení vybrala meziúvarová řídicí skupina 18 nejslibnějších opatření k posouzení s pomocí zmíněných 24 kritérií. Tato opatření byla navíc posouzena podle 5 hlavních kritérií, zvolených rozhodnutím meziúvarové řídicí skupiny: 1) zabezpečení dodávek v podobě úspor energie kvantifikovaných v Mtoe; 2) efektivita nákladů; 3) dopad na škodlivé emise; 4) administrativní náklady pro podnikatele a 5) životnost opatření. Druhá fáze se rovněž podrobně zabývala konkurenceschopností a dopadem na inovaci, výsledky jejich posouzení nicméně samostatně vyjádřeny nebyly.

Alternativy se zkoumají na čistě technickém základě a nezahrnují žádná politická hlediska, pokud jde o jejich přijatelnost. Tato analýza tedy nepředjímá hodnocení politických rozhodnutí souvisejících s vypracováním akčního plánu. 18 zmiňovaných alternativ spolu s jejich hodnocením a odhad úspor energie uvádí tabulka níže:

Referenční číslo alternativy	Popis alternativy	Potenciál úspory energie (v Mtoe)	Hodnocení dle kritérií (Hlavní kritéria)	Hodnocení dle kritérií (Všechna kritéria)
1	EU vypracuje systém umožňující upozorňovat veřejnost na maloobchodníky, kteří poskytují informace o energetické účinnosti, prostřednictvím systému loga nebo certifikace.	6	5	20
2	EU podníká členské státy, aby začlenily odbornou přípravu a informace s tématem energetické účinnosti do vnitrostátních studijních plánů pro základní a střední školy jako součást povědomí o udržitelnosti.	10	9	21
3	EU zahrne do přehledu výrobků z hlediska energetické účinnosti / do označování štítky nebo příslušných informací pro spotřebitele provozní náklady.	18	8	28
4	EU / členské státy rozšíří směrnici o energetické náročnosti budov o menší budovy (<1000 m ²), požadavky na inspekce menších zařízení a vyšší minimální normy pro veřejné budovy.	80	5	18

⁸ SEK(2005) 791, s. 8.

Referenční číslo alternativy	Popis alternativy	Potenciál ní úspory energie (v Mtoe)	Hodnocení dle kritérií (Hlavní kritéria)	Hodnocení dle kritérií (Všechna kritéria)
4a	EU / členské státy po zhodnocení stávajících vnitrostátních systémů rozšíří koncepci systému bílých certifikátů na všechny země EU a stanoví povinnosti pro dodavatele energie, pokud jde o poskytování energetické účinnosti.	60	3	19
5	EU upraví nařízení o označování spotřebičů štítky v rámci pravidelné aktualizace systému, aby povzbuzovalo k uvádění spotřebičů s ještě vyšší energetickou účinností a aby se systém rozšířil i na další zařízení.	2	4	14
6	EU / členské státy stanoví předpisy a/nebo pobídky ke zvýšení účinnosti přeměny podle typu paliva zavedením zařízení s nejlepší dostupnou technikou (BAT).	20	5	15
7	EU / členské státy podpoří / budou vyžadovat změnu předpisů usnadňující průnik výroby elektřiny bez propojení do sítě na trh – prostřednictvím různých opatření je třeba odstranit mnoho překážek.	16	7	31
8	EU / členské státy budou podporovat / požadovat změnu předpisů v zájmu snazšího průniku CHP propojeného s distribučními soustavami na trh, a to prostřednictvím různých opatření.	14	8	33
9	EU zavede novou normu CEN za účelem regulace systému dálkového vytápění.	2	6	28
10	EU pobídne k využívání možnosti zprostředkování úvěrů malého rozsahu v oblasti energetické účinnosti např. rozšířením přístupu ke kapitálu ECB nebo (prostřednictvím povinností podle směrnice o energetických službách) členských států, kterou představuje revolvingový fond na zvýhodněné půjčky.	13	8	27
11	EU / členské státy zvýší podporu politik pro společnosti ESCO prostřednictvím 1) šíření jejich činnosti 2) vypracování kvalitativních standardů pro projekty společností ESCO na úrovni EU 3) standardizovaných systémů monitorování a ověřování projektů 4) vzorových smluv a 5) zlepšením přístupu k (soukromým) finančním zdrojům (např. spoluprací se soukromými bankovními domy). Tato opatření lze kombinovat s poskytováním půjček se zvýhodněnou úrokovou sazbou	<6	4	13
12	EU prostřednictvím příznivých sazeb zdanění ve členských státech pobídne k výrobě energeticky účinných výrobků.	15	4	12
13	EU / členské státy zavedou větší závislost nákladů na dopravu motorovými vozidly na ujetých kilometrech. Například daň z motorových vozidel nebo silniční daň mohou mít různé sazby. Ujeté vzdálenosti mohou rovněž snižovat poplatky za vjezd do určitých oblastí nebo vjezd do přeplněných městských center, používané k řízení provozu.	3 až 15	8	13

Referenční číslo alternativy	Popis alternativy	Potenciál ní úspory energie (v Mtoe)	Hodnocení dle kritérií (Hlavní kritéria)	Hodnocení dle kritérií (Všechna kritéria)
13a	EU 1) stanoví maximální výše emisí CO ₂ pro různé typy vozidel (absolutní, ve vztahu ke konkrétním charakteristikám výkonu, nebo ve vztahu ke střední hodnotě u všech vozidel prodávaných jednou společností) 2) po roce 2008–2009 zpřísní dohodu s výrobcí osobních a nákladních vozidel.	28	4	12
13b	EU / členské státy omezí nadbytečný výkon motorů vozidel za pomoci technických zařízení, jako jsou omezovače maximální rychlosti, a/nebo omezením maximálního zrychlení. Nebo omezí maximální výkon spojený s hmotností vozidla (nebo maximálním zatížením) pro nová osobní a nákladní vozidla.	11	2	5
13c	EU / členské státy sníží používání pohonných hmot prostřednictvím jejich zdražení. Pobídka k přeshraničním nákupům levných pohonných hmot se sníží zmenšením rozdílů mezi jednotlivými zeměmi. Za druhé lze zavést nižší daně z motorových vozidel pro případ nákupu účinného vozidla nebo peněžité postih, v jehož důsledku se do značné míry prodraží nákup méně účinného (ojetého) vozidla. Za třetí lze zavést větší rozdíl v silniční dani ve vztahu ke spotřebě pohonných hmot vozidla. Na hospodaření s pohonnými hmotami může záviset i kilometrický poplatek.	22	10	17
14	Široce pojatá politika EU označování účinných pneumatik nebo minimálních požadavků na energetickou náročnost pneumatik, ukazatelů tlaku v pneumatikách (ukazatele tlaku v pneumatikách povinně na palubních deskách osobních a nákladních vozidel a povinné ukazatele tlaku na ventilu na stávajících pneumatikách vozidel od roku 2010) a souvisejících služeb zdarma u čerpacích a servisních stanic.	15	6	11

Potenciál souhrnných primárních úspor pro plně provedená opatření politik v roce 2020 se pohybuje mezi 341 a 353 Mtoe pod úroveň základního výhledu ve výši 1885 Mtoe v roce 2020.

Dopady různých opatření se liší po stránce úspor energie, které mohou přinést, efektivitu nákladů, dopadu na konkurenceschopnost a administrativních nákladů a jiných vlivů. Stanovit konečné pořadí priorit není možné, nicméně by se měly vyvodit tyto obecné závěry.

Ke každému opatření na seznamu priorit byl proveden odhad potenciálu úspor. Tento údaj o úspoře je platný v situaci, kdy se dané opatření uplatňuje nezávisle na jiných opatřeních.

Nicméně akční plán obsahuje velkou část z těchto opatření. Dojde tedy pravděpodobně k interakci, což znamená, že souhrn potenciálů úspor dvou samostatných opatření se nerovná úsporám plynoucím z jejich kombinace. To často vede k překrývání, kdy v důsledku kombinace je uspořeno méně než uplatněním dvou

samostatných opatření. V některých případech však dvě opatření svůj účinek vzájemně posilují.

Například z předběžné analýzy vyplývá, že alternativa 4 (rozšíření směrnice o energetické účinnosti budov) se do značné míry překrývá a navzájem ovlivňuje s alternativou 4a (používání bílých certifikátů v celé EU). Plyne z ní rovněž, že alternativa 2 (zařazení energetické účinnosti do vnitrostátních studijních plánů) má příznivý dopad na další opatření pro zvyšování povědomí, jejichž cílem je zrychlení transformace trhu, jako je označování. Alternativa 3 (zahrnutí provozních nákladů do označování) a alternativa 14 (označování pneumatik) představují kombinaci, jejíž účinek je posílen řadou dalších opatření.

S ohledem na to, že samostatné alternativy politik se překrývají, se odhad hrubého potenciálu souhrnných úspor energie snižuje o 26 % na 262 Mtoe v roce 2020.

To přibližně představuje 14 % potenciální úspory energie vzhledem k 1885 Mtoe předpokládané spotřeby primární energie v roce 2020. Nejsou nicméně plně zohledněny posilové účinky různých opatření politik, především příznivých účinků pobídek a prosazených rozhodnutí. Z důvodu časových a rozpočtových omezení nebylo možné posilové účinky posoudit podrobně. Kromě toho akční plán sám o sobě 20 % snížení spotřeby energie do roku 2020 neslibuje. Po uplynutí období akčního plánu budou potřeba další opatření.

Pokud se možné úspory spojené s 54 alternativami posuzovanými během druhé fáze postupu posouzení dopadu všechny sečtou, vedly by k úsporám přibližně 700 Mtoe. Je nicméně nutné poznamenat, že překrývání mezi 54 opatřeními má samozřejmě mnohem větší rozsah než mezi 18 opatřeními, které prošly hlubší analýzou, a překážky v jejich provádění jsou v mnoha případech rovněž větší.

Každé opatření z akčního plánu, které se stane součástí programu legislativní práce Komise bude podrobena samostatnému posouzení dopadu.

Jasným závěrem procesu posouzení dopadu je, že k využití potenciálu nestačí pouze jedna politika, ať už by to byl přístup regulativní či dobrovolný, anebo přístup zaměřený na zvyšování povědomí. Na základě tohoto posouzení dopadu může EU s jistotou přejít od zjišťování problémů a překážek k energické realizaci řešení: vyvážené kombinaci opatření politik vyjádřené v akčním plánu.

Nejdůležitějším určujícím faktorem pro úspěch provádění akčního plánu je plná angažovanost všech tvůrců politik⁹ a subjektů s rozhodovací pravomocí, aby se způsob využívání energie změnil a přinesl maximální užitek plynoucí ze zvýšené energetické účinnosti.

⁹ Předběžný, nicméně opatrný odhad hovoří o tom, že pokud má být akční plán úspěšný, bude jen útvary Komise potřeba rozšířit o 20 úředníků.